

ka izvršiocima ozbiljnog državnog terorizma. U obe države u atmosferi terora održavane su „izborne predstave“, što ih je činilo velikom lakrdijom, ali je davalo lažan utisak slabljenja vojne kontrole u „mladim demokratijama“. To je, uz saradnju američkih medija, učinilo prihvatljivom američku pomoć ovim režimima terora.²²⁴

U decembru 1981. u selu El Mozote, izvršen je jedan od najstrašnijih salvadorskih masakra. Bataljon Atlakatl, koji su obučavali Amerikanci, hladnokrvno je pobio od osam stotina do hiljadu civila, uključujući više stotina dece. Ali zao glas ovog događaja potiče ne samo od njegovih razmera, već delimično i zato što su urednici *Vol strit žurnala*, besni na Rejmonda Bonera iz *Njujork tajmsa*, koji je izveštavao o zločinu, denuncirali novinara proglasivši ga izdajnikom, i obezbedili njegovo brzo povlačenje iz profesije.²²⁵ Kao što vidimo iz Tabele 3, iako je ova epizoda nazvana masakrom sto dvadeset dva puta od 1982, nijednom nije nazvana „genocidom“.²²⁶ Dramatičan je kontrast u korišćenju izraza „masakr“ za El Mozote u odnosu na dva slučaja na sarajevskim pijacama, Račak a naročito Srebrenicu – događaje iz ratova u bivšoj Jugoslaviji.

Kratkotrajna demokratija u Gvatemali okončana je 1954. obaranjem Arbenove vlade koje je organizovala Amerika. Sledila je borba protiv pobunjenika, kao i država terora koja je vodila sistematski rat protiv organizovanih narodnih ili disidentskih grupa, od kojih su mnoge i nastajale samo kao otpor brutalnom državnom teroru. Vojne vlasti koje su se redale jedna za drugom, mogle su da računaju na stalnu američku podršku u svojim krvavim antidemokratskim kampanjama. *Amnesti internešenel* je 1980. objavio studiju o Gvatemali pod nazivom *Vladavina pomoću političkog ubistva: studija slučaja*. Izveštaj Komisije za istinu o Gvatemali ustanovio je da je daleko najveći procenat državno organizovanih masakra izvršen u jednoj jedinoj oblasti, El Kiće (45%) i da su žrtve bili u najvećem delu Maja domoroci (83%). Komisija je zaključila da su

„mnogi masakri i druga kršenja ljudskih prava sledili višu strateški planiranu politiku, koja se manifestovala u akcijama koje su sledile u logičnom i konsekventnom nizu“, dodajući da su „agenti države Gvatemala u okviru akcija protiv pobunjenika vođenih između 1981. i 1983. počinili akte genocida protiv grupa naroda Maja...“²²⁷

Tačan broj ubijenih u stotinama masakra nepoznat je, ali se procenjuje na dve stotine hiljada i više. Ovako veliki broj mrtvih, usredsređenost na populaciju Maja i očigledno visok nivo planiranja čine ovaj period gvatemalske istorije mnogo boljim primerom za nirnberšku (ili MTBJ-MKS) definiciju zaverе, zločina protiv čovečnosti, „zajedničkog zločinačkog poduhvata“ i genocida, nego bilo koji od incidenata iz građanskih ratova u Bosni. Ali, u Gvatemali je izvršilac bila klijentska država koja se borila protiv „komunizma“. Stoga su njeni masakri bili *benigni*, a broj žrtava bezvredan i umanjen u medijima. Zaista, nijedan „međunarodni“ tribunal nije formiran da istraži i sudski goni izvršioce – samo Komisija za istorijsko razjašnjenje. Iako je mnogo više ljudi ubijeno u ovom ratu protiv Maja Indijanaca nego u Bosni devedesetih, „Gvatemala“ se ne pojavljuje u sadržaju knjige Samante Pauer čiji je podnaslov „Amerika i doba genocida“.

Tabela 3 uključuje i masakr u Rio Negru gde je, prema procenama, ubijeno četiri stotine četrdeset četiri Maja, u martu 1982. „Masakr“ u Rio Negru pojavljuje se u dvadeset jednom članku naših medija, ali nikada kao „genocid“ u Rio Negru, i nikada Rio Negro kao karika u lancu masakra, koje bi, uzete kao celinu, najprikladnije bilo nazvati „genocidom“. Treba primetiti da iako se reč „genocid“ pojavljuje u Tabeli 1 četiri stotine osamdeset jedan put, a četiri stotine četrdeset dva puta za Srebrenicu u Tabeli 3, korišćena je samo jednom za El Mozote i nijednom za Rio Negro. Ovo govori o novinskom izveštavanju i odslikava duboku političku pristrasnost. Treba napomenuti da *Njujork tajms* nijednom nije citirao užasavajući izveštaj